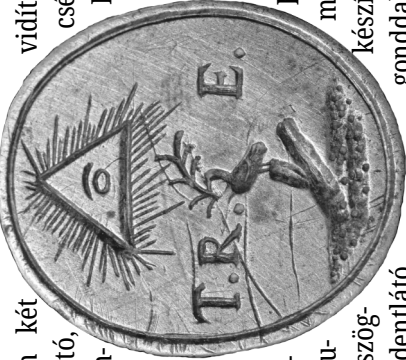

Pünkösdi ünnepére készüve a Tárkányi Református Gyülekezet egykori pecsétnyomóját választottam bemutatásra múzeumunk gyűjteményéből. Ezen a 18. századi réz pecsétnyomón két szép szimbólum is található, melyek a harmadik nagy ünnepünkre utalnak.

Az egyik az Isten szeme motívum, amely a Szentháromság szép szimbóluma. A 17. századtól használt jelképen a szem ábrázolás egy sugárakkal körbevett háromszögben van. A szem Isten mindentlátó szemére, folyamatos gondviselésére utal, míg a háromszög a Szentháromságra, a sugarak pedig Isten dicsőségét mutatják.

A másik egy farönkön álló galamb, amely egy faágat tart a csőrében. A galamb a Szentlélek szimbóluma. Ugyanakkor egy másik bibliai történetet is megidéző, mégpedig Noé történetét, amelyben olvashatjuk, hogy az özönvíz után egy szájában ágat tartó galamb nyomán tudta meg Noé, hogy

már lepadt a víz, és újra van növényzet a földön. Ilyen módon a reménység szimbóluma is az ágat tartó galamb.

A szimbólumokon kívül a T.R.E. rövidítést olvashatjuk még a pecsétnyomón, amely a Tárkányi Református Ekklezsia nevének rövidítése.

Egykoron gyülekezeteinkben ilyen viaszos pecsétnyomókat használtak a hivatalos iratok igazolására, mint ez a tárkányi is. A pecsétkészítő ötvösmesterek nagy gonddal készítették el ezeket. Némelyik kis mérete ellenére is számos üzenettel hordoznak, bibliai történetek, szimbólumok kerültek rájuk, amelyek egy fajta hitvallásként is felfoghatók. A képen látható, a szélesebb részen is alig 2,7 cm-es ovális tárkányi pecsétnyomó a pünkösdről, a Szentlélek eljövételéről és a Szentháromságról tanúskodik számunkra.

Füstös Gáborné

Szerzőink

Füstös Gábor	lelkipásztor (Tápszentmiklós)
Füstös Gáborné	múzeumi munkatárs (PRM)
Kovácsné Smatarla Ibolya	lelkipásztor (Adorjánháza–Egeralja)
Márkus Mihály	esperes (Pápai Ref. Egyházmegye)
dr. Sárközi Gergely Antal	teol. tanár (PRTA); levéltári munkatárs (DREL); lelkipásztor (Noszlop és vidéke)
Selymes Máté	I. évf. teol. hallg. (PRTA)
Stummerné Nagy Ágnes	em. b. lelkész (Pápai Ref. Egyházmegye)

Megjelenik évente 4 alkalommal.

Felelős szerkesztő:
Márkus Mthály esperes

Szerkesztő:
Sárközi Gergely Antal

Technikai szerkesztő:
Füstös Gábor

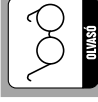
Szerkesztőség címe:
szigetek.papatem@gmail.com

A cíblapkészítést magánkiváltással végeztük a cíblapkészítési szolgáltatásért.

Hallgassatok rám, ti szüzeket,
figyeljétek, tőlel nemzéték!
Ézs 49,1

SZIGETEK

A PÁPAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE HITÉLETI LAPJA

Köszöntés

Amikor megjelenik e lapunk ezen száma, sok gyülekezet vagy konfirmációra készül, vagy már éppen folyamatban van a konfirmáció. Nagyon kevés helyen tartják még azt a régi rendet, hogy a konfirmandusok a Mennybemenetel ünnepén (Áldozócstör-tőkön) adnak számot felkészültségükről (azaz teszik le a konfirmációi vizsgát), majd a következő vasárnapon megtörténik a hivatalos és ünnepélyes konfirmáció, melyben elkötelezzik magukat Isten és református egyházunk mellett, és majd egy hét múlva, pünkösdi ünnepén veszik is a gyülekezet közösségében életük első úrvacsoráját. Teljesen mindegy, hogy külön részekben vagy együtt történjen a konfirmáció ezen elemei, a lényeg, hogy a mi vidékünkön mindez pünkösdi ünnep környekén (van, ahol pontosan pünkösdkor) történik. Nemcsak nem véledlen, de nagyon is szép és tudatos ez. Mert mit ér bármely konfirmáció lelketlenül? Mert mit ér bármely konfirmáció lelketlenül?

Nagyon is kell a Lélek, hogy segítségül legyen a mi lelkünk erőtlenségei közepette segítségünkre legyen és megerősítsen. Ez-

Tartalom

Igei üzenet	
<i>mennybemenetel</i>	2
<i>pünkösdi</i>	3
<i>szenháromság</i>	4
<i>Imádság</i>	5
<i>Könyvajánló</i>	6
<i>Esperesi gondolatok</i>	7
<i>Pannonia Reformata</i>	8

zel pedig immáron nemcsak a konfirmandusokról beszélhetünk, hanem mindannyiunkról. Minden léleknek szüksége van a Lélek megerősítésére, és nemcsak életében egyszer, hanem többször is. Sőt: állandóan. Ezért olyan nagyszerű a konfirmáció pünkösdkor.

Jött a Lélek, kitöltetett, megerősített. Erre szükség van ma is.

„Jövel, Szentlélek Úr Isten,
Töltsd be szívünket épen!”

Füstös Gábor

A Mennybemenetel ünnepe a felülről való adományok közül hármat hoz ma élénk: a felülről való békességet, bölcsességet és erőt.

„Békességet hagyok nektek, az én békeségemet adom nektek, de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja.” (Jn 14,27,a) A mi Urunk szavai ezek a tanítványaihoz egykor és ma, s minden időkben. Jézus búcsúbeszédének részlete úgy kellett a vizsgálatra szoruló Övéinek, mint egy falat kenyér. Ott álltak a szomorú tanítványok, belerendülve a megváltoztathatatlanba, ahogy Jézus előbb a haláláról és elárultatásáról beszél, de Ő meggyavazva az emberi szívekben az örök váltság egekig vivő békéjének, így vigasztalja őket: „Ne nyugtalanodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek én bennem!” (Jn 14,1) Mert Ő jól tudja mi zajlik a lelkekben, Őelőtte semmilyen összeroskadás, magunkba hullás nem szorult magyarázatra. A bűnbocsánatot nyert, megigazult lélek jellemesen bírja a Lélek békességét, mely voltaképpen Krisztusé. A hívó lélek a maga lelki gazdagodásán csak így élheti meg újra világának nagyszerűségét.

Micsoda kiváltság, hogy bepillanthatunk Jézus Szeretetének gyógyító lélektanába, ahogy ezt követően kétszer is kibéleli a szívet: „Hallottátok, hogy én megmondtam nektek: elme gyök, és visszajövök hozzátok.” (Jn 14,28), mely ennek ismétlése „És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök.” (Jn 14,3) A Mennyben való szent „hely készítés” bizonyossá-

A Pápai Egyházmegye sűrű tavaszi időszakon van túl. Sok mindent elhettünk meg: lelkesítéstelek, lelkészválasztások, beiktatások, találkozó.

A havonta megtartott lelkészértekezleten nem csupán a gyülekezeteket érintő fontos dolgokról tájékoztottunk, hanem előadásokon keresztül mélyítettük tudásunkat, és beszámolókon keresztül ismertük meg a közelmúlt történéseit és a készülő eseményeket.

Februárban a gályarab prédikátorokról emlékeztünk meg, hiszen a történelmi dokumentumok bizonyossága szerint éppen 2026. február 12-én volt 350 éve, hogy Michiel de Ruijter tengernagy kiszabadította a magyar gályarab prédikátorokat. Szakács Gergely lelképásztor márciusban beszámolt a 2026-os tematikus év programjairól. Egyházunk az Imádság évének nyilvánította a 2026-os esztendőt.

Márciusban tartotta meg az Egyházmegye a ciklus záró közgyűlését. Lehetőseget adott a péntek esti találkozás a számadása és az előretekintésre. Az esperesi jelentés mellett megismerhettük az egyházmegye 2025. évi népmozgalmi adatait, illetve beszámolt hallgattunk meg az egyházmegye gazdasági életéről. Eritz Anita az Egyházmegye missziói szolgálatáról beszélt a csornai missziói gyülekezet „szemüvegén” keresztül látva mindazt, ami történt. Hajdú Ferenc csetényi lelképásztor pedig az ifúság szolgálatáról, a TAL-K-ról szólt. A közgyűlés résztvevői a vacsora előtt bepillantást nyerhettek az előke-születkebe, hiszen március 21-én volt az idei tavaszi ifúsági találkozó.

Fontos ismertetőt hallgathattunk meg Sárközi Gergely Antal lelképásztorról a pápai egyházmegye főgondnokairól április közepén. Ennek az előadásnak az is aktualitást adott, hogy a Magyarországi Református Egyházban, így egyházmegyeinkben is tisztújításra kerül sor 2026 őszén. Esperest, főgondnokot és zsinati tagokat választunk az egyházmegye számára, illetve püspököt és főgondnokot az Egyházkerület élére. A lelkesi karban, az egyházmegyei tanácsban együtt is beszélgetünk arról, kik lennének a legalkalmasabbak ezekre a tisztségekre. Fontos, hogy a gyülekezetekben is szó essék ezekről a kérdésekről, hiszen szeptember elején jelölő közgyűlést tartunk, és utána a presbitériumok feladata lesz szavazni a jelöltekről.

Kiemelkedő programokra készülünk még 2026-ban. Június 24-26 között Veszprémben kerül sor a következő Református Egyházi Napok Dunántúl (REND) Fesztivál eseményére. A Petőfi Színházban, a Hangvillában, és a színházterben kerül megrendezésre majd 100 különböző program. Hordozzuk imádságban is a Fesztivált, hogy a résztvevők ne csupán jól érezzék magukat, hanem a szó-csend gondolatai a szívüket is elérje. Szeptember 26-án ismét megrendezzük egyházmegyeink missziós napját Pápan, a Malom tónál. Készülünk ismét, hogy találkozhassunk, megbeszélhessük közös dolgainkat, hogy felkilog töltekezzünk. Isten áldását kérem az Egyházmegye gyülekezeinek, lelképásztorainak, gondnokainak, presbitereinek, szolgáloinak, életére, gyülekezeti tagjainak teljes közösségére.

Márkus Mihály

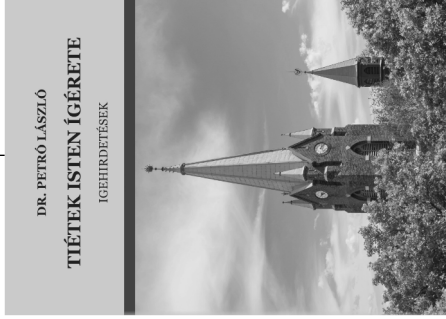
Dr. Petró László: Tiétek Isten ígérete.

Igehirdetések.
Kaposvár, 2024.

Dr. Petró László kaposvári református lelkipásztor, a Pápai Református Teológiai Akadémia docense, rendszeres teológus ígehirdetés kötetét ajánljuk Olvasóink szíves figyelmébe ebben a lapszámunkban. A szerző átfogó biblikus látású gyakorlott ígehirdető, aki lassan hét évvel ezelőtt cserélte fel Tiszántúlt Dunántúllal, mikor családjával Vámospercsről a gyülekezet hívására Kaposvárra jött, hogy Bellai Zoltán főtanácsos úr utódaként végezze szolgálatát a közösségben.

A kötetet Petró nagytiszteletű úr kaposvári szolgálatainak ötödik évfordulójára jelentették meg, a gyűjtemény összeállítása a hűséges társ, Dr. Petroné Oláh Edina munkája. A munkát megkönyvitte, hogy a szerző minden egyes ígehirdetését szó szerint leírta, ugyanakkor – ahogyan Dr. Fekete László örökös főgondnok megjegyzi – a szöveken még csak bele sem pillantott a jegyzetelbe!

A kötetben minden esztendő legfontosabb ünnepi prédikációjából talál egy-egy csokorra valót az Olvasó. Az ígehirdetések világos felépítésűek és olvasmányosak. Érteződik, hogy a szerzőjük rendszeres teológus, vagyis a dogmatika, etika – egy szóval a mély, teológiai gondolkodás embere: ez akár nehézkessé is tehetné az ígehirdetések olvasását, itt viszont inkább azt tapasztal-

Jézusnak nem volt más, amit övéinek örökül hagyott volna, csak legdrágább adománya: a halálón át örök életet adó golgotai keresztye, vele a saját békeje és a Szentlélek ereje. A Mennybe való felmentele előtt íme a szent iránymutatás a tanítványság életfolytatására, azaz a Róla szóló bizonyosságtételek ismétlésére és megújítására: „Ellenben erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt a föld végső határáig.” (ApCsel 1,8)

Kaptatok-e Szentlelket?

Textus: „Amíg Apollós Korinthusban volt, Pál végigjárva a felső vidékeket, Efezusba érkezett. Ott néhány tanítványra talált, és így szólt hozzájuk: Kaptatok-e Szentlelket, amikor hívőkké lettetek? Ők így felelték: Hiszen még azt sem hallottuk, hogy van Szentlélek.” (ApCsel 19:1-2)

Pünkösdt azok közé az ünnepek közé tartozik, amelyekről még a templomba járó ember sem érti biztosan, hogy mit is ünnepelünk benne. Karácsonynak, húsvétnek fájdalmasan szép történetei vannak, amelyek jellegükönél fogva is segítik megérteni a lényegét. Viszont a „Jézus-ügy” nem záródott le húsvétkor. Aki érti és érzi húsvét ünnepét, aki megtanul húsvétot igazán ünnepelni, az tanítvány lesz. Aki pedig megérzi, megérti, a Szentlélek ünnepét apostollá válik. Egyik sem rossz dolog, de nem ugyanaz a kettő. Pünkösdt ünnepén a Szentlélek megjelenése az, ami az addig bizonytalan, jövőképpel nélküli bezárkózó ele-

S ahogy e szavakkal a mi Urunk végeztére megáldja a majdani tanúságtévő, „bárkaépítő” tanítványokat, közben felemletik, hogy áldó mozdulata árnyékának végtelen horizontja alá egykor és ma, alázatos szívvel mind odafeleljünk.

Mennybemenetel ünnepén így nyugodjék meg rajtunk az Ő áldása, szent békessége és bölcsessége, s a Szentlélek ereje! Ámen.

Stummerné Nagy Ágnes

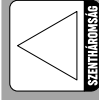
teket kizimozdítja és egyházat alapítani teszi alkalmassá. A Szentlélek ugyanis a Szentháromság azon személye, Aki elszakíthatatlan kapcsolatot hoz létre az ember és Jézus között. Jézus pedig maga mondta: „Én és az Atya egy vagyunk.” (János 10,30)

Ahogy egy hittanosom jegyezte meg évekkel ezelőtt: „A Szentlélek olyan, mint a tökéletes wif”. A fenti Ige folytatásából (Tessék nyugodtan elolvasni!) kiderül, hogy ezek az efezusbéli tanítványok nem is hallottak a Szentlélekről. Ha magunkba tekintünk, vajon mi hol tartunk most 2026. pünkösdjén? Vajon a mi sokszor pesszimista, bezárkózó, olykor jövőképpel nélküli életünk kész-e befogadni a Szentlelket? Kész-e az Istennel folyamatos kapcsolatra? Készen állunk-e életünket, döntéseinket, sorunk egészét a Szentlélek vezetése alá helyezni? Készen állunk-e az apostolságra? Kaptunk-e Szentlelket? Ezek az efézusbéli tanítványok, akik a jános keresztyésben éltek, kérték a Szentlelket és mikor megke-

Dr. Sárközi Gergely Antal

reszteltek az Úr Jézus nevére, Pál rájuk tette kezét és leszállt rájuk a Szentlélek, úgy, hogy különböző nyelveken szóltak és prófétáltak. És a tanítványokból apostollá lettek, ugyanis a pünkösd megélése kéz a kézben jár az apostoli felelősség felvállalásával. Ez a felelősség nem csak a lelkipászoroké, hanem minden keresztyén, Krisztust követő emberé. Mindnyájunknak

SZENTLÉLEK

Egyetlen vigasztalásunk

Textus: „Az Úr Jézus Krisztus kegyelme, Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!” (2Kor 13,13)

A Szentháromság vasárnapjára készülve egy olyan ige kerül elénk, amelyben egyszerre jelenik meg a Szentháromság mindhárom személye. Heidelbergi Káténk első kérdés-felelete így szól: „**Mi életedben és halálodban egyetlen vigasztalásod?** Az, hogy testestől-lelkestől – akár élek, akár halok – nem az önmagamé, hanem az én hűséges Uramnak és Megváltómnak, Jézus Krisztusnak a tulajdona vagyok...” (HK 1.kf) Ebben az első kérdés-feleletben is ott találjuk a Szentháromság Istent, Aki mindhárom személyében munkálkodik az életünkben.

Legelőször is **Jézus kegyelméről** beszél Pál a korinthusi második levél záró versében. Pál arra emlékeztette a korinthusiakat, hogy akik viszálykodnak, emlékezzenek arra, hogy Jézus értük is meghalt, értük is szenvedett. Jézus mindannyiunkért, az egész gyülekezetért szenvedett, megváltotta azokat is, akik éppen akkor egymást márták.

meg van a magunk apostoli küldetése azon a helyen ahová az Úr állított bennünket - családjunkban, munkahelyünkön, különböző szolgálatainkban. Kívánom minden kedves olvasónak, hogy 2026-ban legyen része az apostollá válás olykor nehéz, de szent hivatásában.

Kovácsné Smatarla Iboya

ért imádkozhatunk is – és ne féljünk: Isten velünk van. Nehézségeink, vesztéseink idején, amikor nehezebb észrevenni, akkor is biztosak lehetünk ebben.

Végül a **Szentlélek közösségéről** szól. Mert a Szentlélek mindig közösséget teremt, mindig közösséget alkot. Gondoljunk csak a pünkösti történetre, melyben a Szentlélek, erőnek Lelke kitöltött, és több mint 3000 ember megtért azon a napon. Az Egyház születésnapjának is nevezzük, éppen ezért. A Szentlélek ahol megjelenik, ott közösséget teremt. Ott az Atyával és a Fiúval való erős, elszakíthatatlan közösséget teremt. Egy áltott, szeretetteljes, bensőséges közösséget.

Mi magunk is ezért a Lélekért imádkozunk alkalomról alkalomra, hogy a Lélek legyen jelen, hadd legyen általa halló fülünk és nyitott, befogadó szívünk, hogy Isten üzenetét ne csak meghallhassuk, de szívünkbe is fogadhassuk.

A Káté arról beszél, hogy a Lélek által kapunk bizonyosságot örök életünk felől – amely már maga a vigasztalás: van tovább! Van tovább, de csak Jézus Krisztusban! S ugyancsak a Lélek az, Aki szív szerint készre és hajlandóvá tesz engem is arra, hogy szüntelenül az Úrnak éljek. A Lélek az, amely munkálkodik bennünk, hogy életünk az Úrnak szánt élet, az Úrral élt élet legyen.

Keresztyén Testvéreim, Isten munkálkodik. Isten kegyelmes szeretetével lehajolt hozzánk, megkönyörült rajtunk, Jézus Krisztusban kegyelmet gyakorolt és megadott bennünket, Szentlelke által önmagához kapcsol, hogy szüntelenül neki éljünk. Ez a mi vigasztalásunk, ez a mi hálaadásunk, örömünk – minden nap. „Szereget az ÚR, azért nincs még végünk, mert nem fogyott el irtalmam.” (JerSír 3,22)

Dr. Sárközi Gergely Antal

Imádság

Kegyelmes Istenünk, mennyei Atyánk!

Köszönjük, hogy egyszülött Fiadat a Szentlélek erejével megdicsőítetted, és általa minket is megáládtál Szentlelkeddel. Köszönjük, hogy Tebenned megújulhatunk, hogy új életet nyerhetünk, és hogy teljes szívünkkel bizhatunk Benned. Add, hogy lelkünkkel és egész életünkkel Téged dicsőítsünk, mint szeretett teremtményeid.

Köszönjük, hogy Szentlelked ajándékait megmutatod nekünk. Bár gyarló és bűnös világban élünk, mégis kérünk Téged, Urunk: tisztítsd meg életünket. Tisztítsd meg testünket és lelkünket, hogy valóban a

te templomoddá lehessenek. Add, hogy Szentlelked által újra és újra megújuljunk, személyes életeinkben és gyülekezeteink közösségében egyaránt.

Kérünk, hogy a Te Igéd a Lélek erejével szólhasson minden emberhez, és hogy az evangélium hirdetése mindig a Te dicsőségedet szolgálja. Formálj bennünket engedelmes, szerető és hűséges tanítványaidá. A Te Fiadért, az Úr Jézus Krisztusért kérünk hallgass meg bennünket. Ámen.

Selymes Máté